

Jeffrey Kroon

Spiegelvijver met staptegels

Hovenier zijn vraagt tegenwoordig naast kennis over bodem en beplanting, ook de handigheid om technische en bouwkundige onderdelen uit te voeren. Jeffrey Kroon is zo'n alleskunner. 'Bij deze spiegelvijver gebruikten we op maat gemaakt cortenstaal als randafwerking. Ook een deel van de staptegels kreeg een bekleding van cortenstaal.'

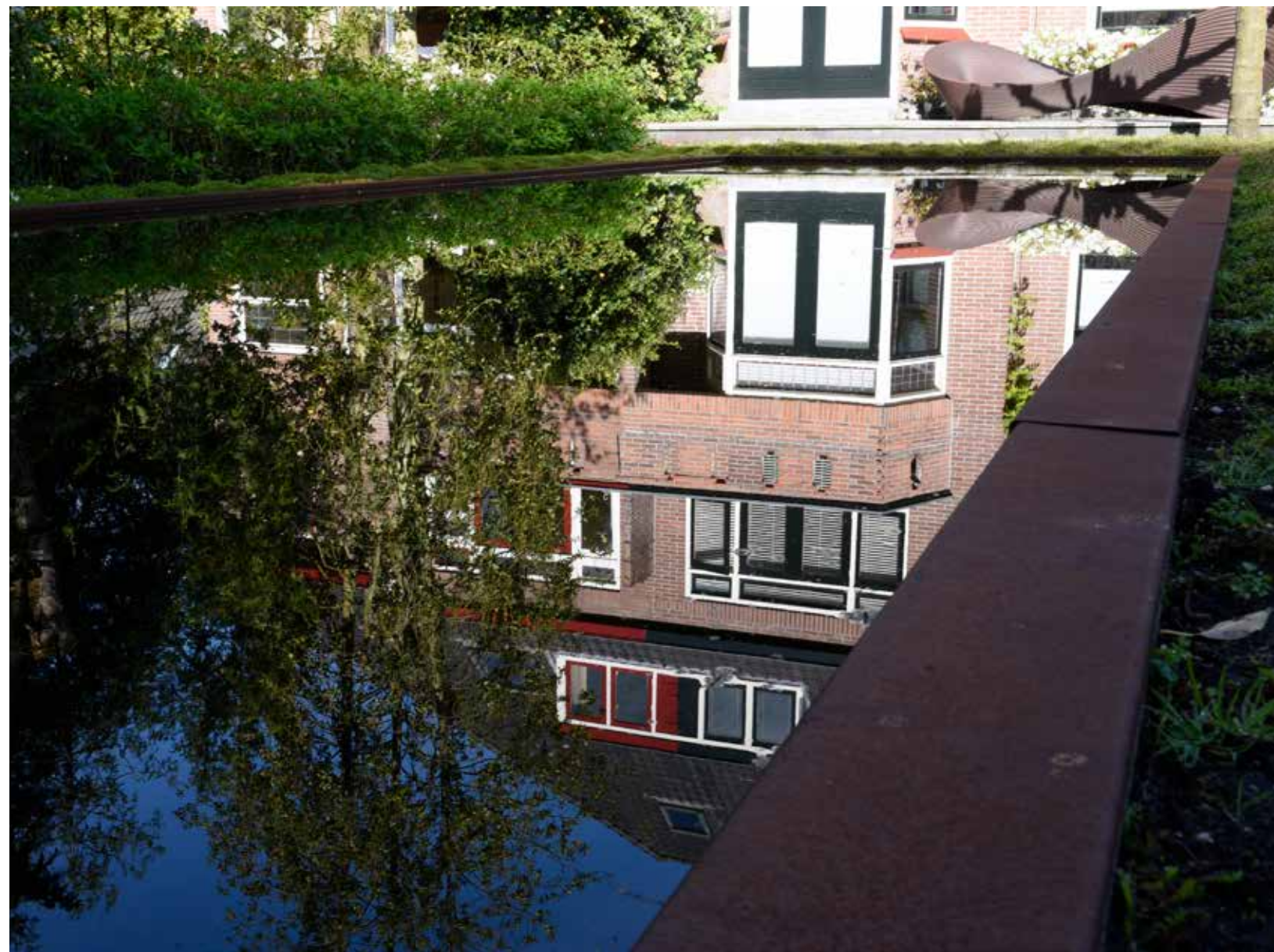
TEKST EN FOTOGRAFIE EMIEL VAN DEN BERG

Voor deze tuin in Aerdenhout was er de wens om het gazon in de voortuin te vervangen. Hovenier en ontwerper Jeffrey Kroon kreeg de vraag om mee te denken, het gazon voldeed al lange tijd niet meer. 'De hoge beplanting hier geeft te veel schaduw waardoor mos en onkruiden de overhand namen.' De eigenaar, tuinliefhebber, gaf zelf de voorzet voor een spiegelvijver, samen met Jeffrey werden de plannen uitgewerkt. De spiegelvijver moest niet te groot, maar zeker ook niet te klein zijn. 'Bij te klein gaat heel het effect verloren, bij te groot loop je de kans dat alle spanning verloren gaat, dat je alleen maar naar een wateroppervlak kijkt.' Uiteindelijk kozen ze samen voor een middenweg, een vijver van 13 x 3,5 meter waarbij de eigenaar voorstelde om deze in het midden van de tuin te leggen. Daarbij ontstond de vraag wat te doen aan beide zijden. Jeffrey stelde voor om de vijver niet centraal te leggen, maar in het verlengde van de gevel, goed te zien vanuit de woonkamer. Daardoor ligt de vijver nu aan een zijde heel dicht tegen de beplanting die al aanwezig was. Aan de andere zijde ontstond een groot leeg vlak waarvoor nog invulling nodig was. 'Mijn idee was om met een aantal staptegels een tweede 'spiegel' te creëren. Dat idee haalde ik uit een documentaire over tuinar-

chitect Pieter Buys die in een tuin een beek aanlegde zonder water. Die beek bestond in zijn geheel uit grove maaskeien. Iets vergelijkbaars wilde ik hier ook toepassen.'

CORTENSTAAL OF ZINK

Eerst de vijver, waarvan de wanden recht naar beneden werden afgegraven, tot anderhalve meter. Dieper kon niet vanwege de aanwezige riolering. 'De eigenaar wilde twee meter, met het idee er later vissen in te laten zwemmen. Ik stelde een heel ondiepe vijver voor, met pebbles erin, platte kiezelstenen, maar daarvoor werd niet gekozen.' De vijver die er nu ligt, is gemaakt van op maat gemaakte folie die aan de bovenzijde op een hardhouten frame is vastgemaakt. Over dat frame kwam een U-profiel van cortenstaal, op maat gemaakt: 'Custom made'. Jeffrey bestelde de profielen bij een lokaal bedrijf van een vriend van hem. 'Ik probeer zoveel mogelijk regio gebonden in te kopen.' De keuze viel op cortenstaal omdat dit ook in de achtertuin is gebruikt, de tuineigenaar vindt het mooi. 'De bruine kleur van het cortenstaal harmonieert hier met de groene, natuurlijke omgeving.' Een alternatief was zink, maar dat heeft met een geheel andere kleur ook een geheel andere uitstraling, vaker is dit in moderne tuinen te zien.

ONTSPANNEND

In de vijver kwamen uiteindelijk geen vissen, ook geen planten. Een filterpomp houdt het water schoon zodat het wateroppervlak geen vervuiling kent en dus optimaal kan spiegelen. De vijver vrij houden van vallend blad is uiteraard een aandachtspunt, maar de eigenaar vindt het juist ontspannend om in de tuin bezig te zijn, de vijver wordt goed bijgehouden.

Zoals gezegd ligt naast de vijver een groot vlak met staptiegels. De helft bestaat uit steeds twee tegen elkaar liggende tegels van Chinees hardsteen in maat 60 x 60 cm. De andere helft bestaat uit betontegels in dezelfde maatvoering, ook steeds twee bijeen. Deze betonnen tegels zijn allemaal afgedekt met cortenstaal om zo een connectie met de vijver te maken. 'Die cortenstalen platen passen er precies overheen. Die heb ik ook op maat laten maken, bij hetzelfde lokale bedrijf.'

Opvallend is nog de bijzondere bank die de eigenaar na realisatie van de voortuin voor het terras aanschafte. De bank is ontworpen door de Israëliëse

industriële ontwerper Ron Arad en heet 'dwaasheid', internationaal is de bank bekend als Folly Bench. Het materiaal, gegoten polyethyleen, is weersbestendig zodat de bank geschikt is voor buiten. 'Het maakt het geheel af. Eerder hadden ze hier een aantal plantenbakken staan, dit is veel mooier, rustiger.'

JUISTE BODEMBEDEKKER

Rondom de vijver groeien groepen *Rhododendron* en *Choisya*, een deel ervan vulde Jeffrey aan. Om vijver en staptiegels zo mooi mogelijk uit te laten komen, groeit eromheen een bodembedekker. De keuze viel op *Leptinella squalida*. 'Die doet het goed op het zand hier, van te vochtige grond houdt hij niet.' Andere bekende en sterke bodembedekkers als *Vinca* en *Pachysandra* vindt hij hier te hoog en te rommelig. Het stekelnootje, *Acaena*, heeft een vergelijkbare groei als van *L. squalida* maar Jeffrey vindt deze minder sterk. 'Bij veel wind en te natte omstandigheden geeft het soms problemen. In deze *Leptinella* heb ik dan meer vertrouwen.' Het vlak *Leptinella* hoeft niet

heel steriel te zijn. Er mag wat onkruid tussen groeien, de eigenaar houdt ook dat goed bij. Jeffrey plant het liefst negen tot twaalf stuks per vierkante meter. 'Dan groeit het binnen een jaar al behoorlijk dicht.' Hij schafte de planten aan in potmaat P9.

RUIM

Dit is de derde tuin waarin Jeffrey *L. squalida* gebruikt. Een van die tuinen is qua grootte vergelijkbaar met deze, de andere tuin was aanzienlijk kleiner, 5 x 5 meter. 'Daarin groeiden wat oude delen gazon afgewisseld met stukken mos. Daartussen heb ik deze *Leptinella* aangeplant. Na twee jaar ziet dat er nog fraai uit, af en toe gaat de eigenaar er met een maaimachine over om vooral het gras laag te houden.'

Wat betreft bemesting geeft Jeffrey in het najaar wat MIX6 of Vivisol, beide van DCM. Doel is vooral ook om hiermee het bodemleven te activeren, vanwege de schrale grond. 'Een van tevoren uitgevoerd bodemonderzoek wees dat uit.'

Jeffrey houdt van uitdagingen en kijkt tevreden terug op dit project. 'Vanaf mijn 22e werk ik nu voor mezelf. Veel heb ik inmiddels zelf aangeleerd omdat er altijd weer vragen komen naar weer andere constructies.' Uiteraard is er soms hulp nodig van specialisten, zoals in deze tuin voor het maken van de cortenstalen frames. Die hulp haalt Jeffrey bij zzp'ers, maar inmiddels heeft hij ook gespecialiseerde hoveniers in dienst. 'De een is goed in metselen, de ander in elektriciteit. Het is heel ruim wat je tegenwoordig als hovenier moet kunnen.' 🌱

Informatie

Kroon Tuinen
Hillegommedijk 536
Zwaanshoek
www.kroon-tuinen.nl

In 1964 verscheen het boek *Ground Cover Plants* van de bekende Engelse tuinvrouw Margery Fish (1892-1969). Daarin ziet ze kansen voor *Cotula squalida* als gazonvervanger. ‘*Cotula squalida* is very tough’ schrijft ze en ‘it would not mind an occasional football and would probably stand up to heavy traffic’. Verder lezend vindt ze de bodembedekker attractief met delicaat varenachtig loof ‘that hugs the ground’.

BODEMBEDEKKERS

Het geslacht *Cotula* behoort tot de grote familie van de Asteraceae, de composietenfamilie of samengesteldbloemigen, de ‘bloem’ is samengesteld uit een groot aantal buisbloempjes die met elkaar een zg. bloemhoofd vormen. Ooit telde het geslacht circa 75 soorten, maar inmiddels is een deel ervan ingedeeld bij *Leptinella*. *Leptinella* kent diverse soorten bodembedekkers waarvan bij ons *L. squalida* en *L. potentillina* de belangrijkste zijn. De verschillen tussen deze twee soorten zijn niet groot en ze worden nogal eens door elkaar gehaald. De redelijk bekende *Cotula hispida* bleef ingedeeld bij het geslacht *Cotula* en is een zilvergrijsbladige bodembedekker met boven het loof contrastrijke kleine heldergele bloemen, bolletjes, op tere stengels. *C. hispida* verlangt droge arme grond en volle zon, een plek in een rotstuint heeft de voorkeur. De twee genoemde *Leptinella* houden van lichte schaduw en juist niet te droge grond.

NIEUW-ZEELAND

Van de bodembedekkende *Leptinella* is *L. squalida* de populairste. Van nature groeit deze soort in de kustgebieden van Nieuw-Zeeland. Het blad van *L. squalida* is varenachtig en wollig behaard, het is fijn gedeeld en lichtgroen van kleur. Hier en daar kleurt een blad bruinachtig waardoor het totaalbeeld soms enigszins bronskleurig is. Met het blad wordt een hoogte tot maximaal vijf centimeter gehaald en erbovenuit verschijnen in juli en augustus korte bloemstengels met daarop onopvallende, lichtgroene bloemhoofdjes. Margery Fish: ‘dull green-yellow, *squalida* meens dull.’ De soort breidt zich makkelijk tot een gesloten bladerdek uit omdat elke groeischeut die de grond raakt, meteen wortel schiet. Die groeiwijze doet denken aan die van *Acaena*, maar *L. squalida* is verdraagzamer ten opzichte van andere planten. Voordeel is daarom dat er makkelijk te combineren is met – niet woekerende – vaste planten en bolgewassen, nadeel is dat onkruid meer kans heeft. Van *L. squalida* zijn twee cultivars bekend; ‘Minima’ is in alles compacter dan de soort en ‘Platt’s Black’ heeft donkergekleurd blad.

L. potentillina heeft geelgroene bloemen en vormt grijsgroene zoden. Deze soort groeit in de rotstuint van de Botanische Tuinen Universiteit Utrecht waar hij zich ook tussen de klinkers van het terras heeft genesteld. Als het lang droog is, kunnen de planten verdrogen, na regen ontplooiën ze zich weer snel. Droogte hoeft dus niet altijd een probleem te zijn, vaak blijven de planten dan zelfs mooier, meer gedrongen. Ook *L. dioica* bloeit geelachtig. Het blad is niet behaard, minder ingesneden en geelgroen van kleur. Hans Kramer meldt in zijn *Hessenhof Handboek* de cultivar ‘Minor’ die hij de perfecte mattenvormer noemt en die in Nieuw-Zeeland voor jeude-boules velden wordt gebruikt. *L. atrata* tot slot heeft van de hier genoemde soorten de grootste bloemen die wit met rood van kleur zijn, opvallend vergeleken met de ander soorten. Deze soort stoelt minder makkelijk uit en verlangt een vrij warme, beschutte standplaats. ‘Luteola’ en ‘Southey’ zijn twee cultivars. ♣

Bodembedekker

Leptinella

In de op de vorige pagina's getoonde tuin gebruikte Jeffrey Kroon *Leptinella squalida* als gazonvervanger. Een korte kennismaking met dit geslacht, dat vroeger bekend was onder de naam *Cotula*.

TEKST EN FOTOGRAFIE EMIEL VAN DEN BERG, WIERT NIEMAN